

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXVIII. évfolyam, 136. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hónapra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár és ünneppnapok kivételével
mindennap este 8 óráig.

Péntek, június 16

Az ország itélt.

Nagybecskerek, június 16.

Széll Kálmán így kívánta s az ország itélt. Itéletre még miniszterelnök bizskébb nem lehetett Barátai és ellenfelei egyaránt elismerték, hogy igazainkat győzelemre vitte, érdekeinket megoltalmazta, nemzeti jólétünk bástyafokára a törvény diadalmos lobogóját kitűzte. Munkájának e részét bevégezvén, hazajött és az ország képviselői előtt cselekvéseiről beszámolt. Beszámolót mondott és nem ódát. Az eredményeket adta elő és küzdelmeiről hallgatott. Nem öltötte magára a triumfátor borostyános díszét, úgy jött egyenesen a harcból és jelentette: ezt a csatát szerencsésen megnyertük és most — dolgozzunk tovább.

Hogy hatása így is nagy volt és országára szóló, hogy hatalmas tábera riadó lelkesedéssel emelte vállaira és ellenfelei is elismeréssel tisztelegtek lobogója előtt: ez örvendetes jele annak, hogy megértették. Bizonyosága annak, hogy a lobogó nemzeti érdekeink szent zászlaja és a kar, a mely magasra emeli, a hazafias érzés erejétől duzzadó. Bizonyosága annak, hogy a beszámoló szavait magasröptű tények szárnyai emelik. Bizonyosága annak, hogy a ki így cselekszik, azzal szemben nincs oka az aggodalomnak és nincs jogosultsága a bizalmatlanságnak.

Hatása a miniszterelnök beszédének ime, ez volt. Jelentősége e beszédnek nem egy napi és méltatása egy cikk keretébe nem szorítható. Nehéz harcok és nagy hősi lélekkel megvívott küzdelmek értékes eredményeinek tömör foglalata a Széll Kálmán beszámolója. Végezhetne volna azzal, hogy tapsoljatok! — és ellenei maguk se ütközhetek volna meg rajta. Ő azzal végezte, hogy: ítéljenek! Es ítéltek. Es az ország tapsolt neki.

Más ez az ítélet nem is lehetett. Nincs az a megátalkodott tagadási ösztön, melynek e beszéd után önmagához a legcsekélyebb jussa is lehetne Széll Kálmán megvívta csatáját és soha, egy pillanatra se lett hűtlen. Eredményei mutatják, hogy nem lett hűtlen céljaihoz és nyilatkozatai — e nemesen egyszerű és férfiasan őszinte előadása a tényeknek — bizonyítják, hogy nem lett hűtlen a fegyvereihez sem. Hü maradt programjához, hü a hazához, hü a törvényhez és hü a megegyezéshez, a melyet hogy megtartott és becsülettel szívvél tiszteletben megőrzött, teljes önértéssel hivatkozhatott első sorban éppen azokra, a kikkel megkötötte. Es ezek rendre felálltak és tanúságot tettek az ország színe előtt, hogy így igaz. Széll Kálmán úgy cselekedett, mint igaz ember, mint igaz hazafi. Hogy munkájában szerencsés volt, az ország szerencséje.

Központi választmány.

— június 16

Nagybecskerek városának központi választmánya tegnap délután dr. Grandjean polgármester elnöke alatt ülést tartott.

Jelen voltak: Szabó Ferenc, dr. Klein Mór, Menzer Lipót, Végh Károly, dr. Brájjer Lajos, Szávits Sándor, Franz J. L., dr. Annau Ernő, Jeszenszky Nándor v. tagok és Mattanovics György v. jegyző.

Az ülésen a következő tárgyak nyertek elintézését:

A belügyminiszter valamennyi központi választmányhoz a következő körrendeletet intézte:

Az országgyűlési képviselő választások feletti bíráskodásról szóló 1899. évi XV. t. c. 178. § a értelmében a törvény kihirdetése napján, vagyis folyó évi június 10 én életbe lépett ugyanezen t. cikk 141. §., mely szerint az adó meg nem fizetése a választói jog gya-

korolhatásának további akadályát nem képezi és ennél fogva azok az egyébként választói jogosultak, akik mint adóhátralékosok ez ideig a választói névjegyzékekbe felvehetőek nem voltak, ezután tehát már a jövő évre érvényes választói névjegyzékekbe is felveendőek.

Ezen törvényszakasz alapján utasítom a választmányt, hogy a f. évi április 26 án kelt körrendeletém értelmében külön jegyzékbe foglalt u. n. adóhátralékos választójogosultakat a f. é. július 5 én közszemlére kiteendő, betűrendes választói névjegyzékbe megfelelően beillesztve vegye fel és ezen intézkedéseiről a vonatkozó jegyzőkönyvben is okvetlenül említést tegyen.

Budapest stb.

A miniszter helyett:

Jakabffy,
államtitkár

A központi választmány tudomásul vette a rendeletet és a szükséges intézkedések megtételével a polgármestert bizta meg.

A kiigazított névjegyzéket (l. híreket) tudomásul vették, a felmerült költségek kiutalványoztatnak. (Elnöknek 3 frt, a tagoknak 2 frt.) Azok megtérítése iránt a központi választmány a miniszterhez fordul.

A jegyzőkönyvet Végh és Mencer v. tagok hitelesítik.

HIREK.

Tájékoztató.

Június 19. Közigazgatási bizottság.

Július 2. A nagybecskereki keresztény ifjuság egy. erdei mulatsága

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hőlygek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is. Naponta zuhany-fürdő.

— A vármegyei tisztikar köréből. Torontál-vármegye főispánja ifj. Tullics Györgyöt allevéltárnokká és dr. Balás Iván tb. aljegyzőt közig. fog. gyakornokká kinevezte.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Mit olvassunk?

Párisban most sokat beszélnek egy kis könyvről, melynek szerzője Antoine Albalat, címe pedig kissé szemfényvesztő: „Hogy lehet valaki íróvá husz leckeóra alatt?” Nos hogy? A szerző ezen a kérdésen sokkal kevesebbet törte a fejét, mint a mennyire most Önök tündönek rajta. Első sorban persze az olvasmányt ajánlja. Egyik utasítása például így szól: „Ha Ön irni akar és röviden óhajtja magát kifejezni, tanulja ezt meg Michelettől; ha a hosszabb körmondásokat szereti, Bossuettől; a színes és mégis klasszikus frázisokat ellesheti Chateaubriandtól és Flaubertől; az események csoportosítását ügyelje meg Goncourt-nál; ha az ellentétek szembeállítására van kedve, gyakorolja magát ebben Rousseau segítségével; ha végül a stíl összhangjára és fölséges nyugalma törekszik, úgy olvassa Buffont” stb. Mit feleljünk erre a kis könyvecske szerzőjének? Velem együtt Önök mindnyájan tapasztalhatták, hogy mentől többet olvasunk, benyomásaink annál könnyebben összezavarodnak, sőt száz eset közül kilencvenkilencben el is illannak. Esztendőnk olvasmányai mennek így veszendőbe. Mi következik már most ebből? Az, hogy olvasmányaink tömegét nem szaporítani, de leszállítani kell, azaz, hogy a könyvből merített gondolatot és benyomást mélyebbé kell tennünk, jobban magunkhoz kell kötnünk. De ennek ismét módját kell találnunk. Mi azt hisszük, hogy elsősorban nem Flaubertet, Rousseaut stb. stb. kell olvasnunk, hanem vissza kell mennünk odáig, ahonnan ezek az írók maguk merítették,

ahonnan ők maguk megtanulták ismerni az emberi lelket és az élet minden színjátékát. Művelt embert ma már nem szükséges az iránt felvilágosítanunk, hogy ez az ősforrás, ahonnan a legnagyobb íróktól kezdve, le egy zsurozó társaság kellemes csevegőjéig mindenki a legbiztosabban meríti a gondolkodás és társalgás anyagát: a világtörténelem. Ez az egyetlen könyv, amely százakra menő köteteket pótol, amely fölöslegessé teszi, hogy minden író külön elolvassunk, amely megóv attól, hogy a sok tarkabarka olvasmánytól egyik gondolat elnyomja a másikat, mint ahogy nem emlékszünk semmire, ha egy képtárban huszonöt termen végig szaladtunk. Ismételjünk, az irodalom ma egy dusan megterített asztal, és mégis néha úgy érezzük, hogy bár sok fogásban volt részünk, éhesen kelünk fel az asztal mellől. Es ismételjünk, a világtörténelem az egyetlen szellemi táplálék, mely átmelegíti a vérbe, amelytől izmosodik és megnő a lélek és a gondolat.

De idáig hiába tudtuk volna mindezt, még sem mentünk volna vele semmire: egyszerűen azért, mert a magyar könyvpiacról hiányzott egy olyan hatalmas munka, amely ezen a téren a legnagyobb igényeknek is meg tudott volna felelni. Egy korszakos műnek, a Nagy Képes Világtörténelemnek* kellett megoldania a kérdést. Mikor ez a munka tavaly megindult, mindenki elismerte, hogy a magyar szellemi életre nézve páratlan jelentősége van. Első kötete már ott diszeleg hónapok óta minden művelt ember könyvtárában, most nemrégiben a második kötet — szintén maga egy monumentális alkotás — hagyta el a sajtót. Ez a második kötet körül-

* Kiadják a Révai Testvérek és a Franklin-társulat.

belül 700 oldalon hozza „A görögök történeté“-t. Írója Gyomlay Gyula bámulatos művészettel csoportosította ezt az óriás anyagot, tudományos szeme rendkívül éles és mélyrelátó, előadása egy percre sem laposodik el, mindig friss, érdekesítő, néha — sőt nagyon gyakran — jól esően izgató. Amint gyönyörködve hallgatjuk, figyelmünk csak akkor szakad meg, ha ott jár egy-egy képen, színes műmellékleten, és mivel a kötetben ebből is rengeteg van, a Nagy Képes Világtörténet állandóan leköti minden érzékünket.

Ha ezt a második kötetet szemügyre vesszük, nem lesz nehéz megérteni azt, amit e cikkben bevezetőleg mondtunk. Csak lapozgassunk benne. Itt a görög istenek szépséges legendáit olvassák, tehát nem kell többé egy külön mythologia olvasásával megterhelniünk agyunkat; ott Platonról és Sapphoról van szó, tehát ismét sutba dobhatunk egy csomó bölcselet- és irodalomtörténetet, mert itt a régi filozófia és költészet sokkal elevebben áll előttünk, úgy, amint az kinőtt a saját korának melegágyából, — szóval, ebben a munkában minden fejezet olyan tárgyakat ölel fel, a melyeket, ha úgy akarnánk megismerni, hogy külön-külön elolvassunk a rájuk vonatkozó szakirodalmat, ez egy teljes emberöltőt és egész — vagyont kívánna. Holott a Nagy Képes Világtörténetből egy kötet nyolc forint és az egész munkaóriás tizenkét kötetre van tervezve. Tehát kilencvenhat forintért vesszük szellemi birtokunkba azt a tömértelen anyagot, amely itt írásban és képben föl van halmozva.

Mi a magyar olvasóközönség szellemének egy rendkívüli új megtermékenyítését várjuk ettől a műtől. Vegyünk fontolóra például egy

A hivatalos melléklet 120. számával.

— **Hány választó van Nagybecskerekén?** A képviselő választók névjegyzékének kiigazítására kiküldött bizottság a napokban fejezte be munkálatait, melyek eredményét tegnapi ülésében tárgyalta a központi választmány. E jelentés, mint olvasóink előtt ismeretes, már az új törvény értelmében készült, mely szerint az adó meg nem fizetése a választói jog gyakorolhatóságának akadályát nem képezi. S így kiténik, hogy Nagybecskerekén van: 1720 választó, ki az adóját megfizette és 928, ki eddig nem felelt meg ezen kötelezettségének. Van tehát összesen 2648 választónk, míg tavaly csak 1858-an lettek volna abban a kellemes helyzetben, hogy alkotmányos jogukkal éljenek. Ez idén tehát 790 több választó van Nagybecskerekén. (L. mai cikkünk: Központi választmány.)

— **Az iskolák államosítása ellen.** Pancsova város törvényhatósági bizottsága a múlt héten tartott közgyűlésen tudvalevőleg elhatározta, hogy az összes városi iskolákat államosítja. Mint most onnan jelentik, a bizottság ezen határozata ellen, annak szerb tagjai felebbezést nyújtottak be.

— **Előadás a fonálféregről (buzapondróról).** A megyei gazdasági egyesület felkérése folytán a földművelésügyi minisztérium megbizta Jablonovszky Józsefet, a m. kir. rovtani állomás főnökét, hogy a Zombolya vidéken, de más községekben is a buzavetéseket kártékonyan fellépett fonálféregről (buzapondróról) előadást tartson. Ezen előadást Jablonovszky József ur ez évi június hó 18-án (vasárnap) délelőtt fogja megtartani Zombolyán a Kaszinó nagytermében, melyen kívánatos, hogy saját jól felfogott érdekében a gazdaközönség az érdekelt vidékekről minél nagyobb számban jelenjen meg.

— **Esküvő.** Fényes esküvő volt tegnap Gödöllőn. Ifj. Vogel István vezette oltárhoz Eberharth Valériát nagy násznép kíséretében, melyben hat magyar díszbe öltözött koszorusleány volt. Ott volt azonkívül Vogel István torontál-megyei ügyvéd, Orbay Antal, Szolnokvármegye főorvosa, Orbay Dénes 48-as utászfőhadnagy, Kövér Kalmazár stb.

— **Népszerű katonatiszt.** Mily közbecsülésben áll zombori Rónay Lajos, Rónay főispán testvéröccse, cs. és kir. százados ugy tisztjeinél mint tisztviselőinél, legjobban bizonyítja az a nagyszabású ünnepély, melyet betöltött 25 éves katonai szolgálata alkalmából a fogarasi ménesintézet tisztjei és tisztviselői Alsó Szombatfalván rendezni készülnek. Az e hó 21-én megtartandó ünnepségek sorrendje a következő: Reggel 5 órakor zenés ébresztő. 1/2 órakor szerenád a legénységi dalárda által. 1/2 óráig

időszerű tárgyat. Csak a napokban olvashattuk mindenfelé, hogy épen száz éve, hogy Balzac született és hogy Beaumarchais meghalt. Már most azt kérjük, megértheti-e valaki a Balzac hőseit, a kik mindent a pénz kedvéért csinálnak, ha nem ismerjük Franciaországnak azt a korszakát, a melyben Balzac élt és a melyben a pénzkirályok kezdtek uralkodni; és csak a történelem magyarázhatja meg nekünk azt is, hogy a Beaumarchais Figaro ja, ez a kedves, vidám történet, a maga korában egy forradalmi darab volt. Minden műveltségünk tehát hiányos és haszontalan, ha elvesztettük a szálakat, a melyek az események forrásaival összekötnek. A Nagy Képes Világtörténet tehát egy megbecsülhetetlen lökést adott a magyar szellemi életnek. Alig hogy elolvastuk az első kötetét, amely a legregibb ókor fölséges szcéneriáit tárta föl, már is újra szétlebbent egy ködfátyol és ime előttünk pompázik a régi Görögország. Es közben a kiadók már illesztgetik, rakosgatják az új díszleteket és a függöny mögött már készül egy új látványosság: Róma! Ez lesz a Világtörténet harmadik kötete.

Aki e könyvekben nem merül el, az izgatja magát Zolával, de idegein soha sem fognak végigreszketni a legnagyobb izgalmak; az Bourget vagy Turgenjev segítségével próbálhatja elemezni az emberi lelkét, de soha sem fogja felfogni ennek teljes nagyságát és ezer vergődését; az magába szívhatja a szerelmes költők verseit, de soha sem fog elkábulni a legnagyobb gyönyöröktől, a melyek a történelem férfait és asszonyát mámorba ejtették és amelyeket, ha a messze múltban kalandozunk, egy percre újra megálmodunk; az soha sem fog visszaitasulni az emberiség tavaszába és soha sem fog belátni az élet színeit.

térzene a kastély előtt. 1/2 óráig mise a kastély csarnokában. 1/2 óráig küldöttségek tisztelgése. 1/2 óráig banket a kaszinóban; altiszteknek az altiszti étkezdében. 1/4 óráig az ügétő pályán ünnepély, következő sorrenddel: I. „Rónay ügétőverseny“, 5000 méter távolság. II. „Jubileumi gátverseny“, 3000 méter távolság. III. „Emlék-ügétőverseny“, 5000 méter távolság. IV. „Putty-ugratás“, 2 méteres árok. V. Számárverseny, 200 méter távolság. VI. Póznaszás, zsákfutás, lepényevés stb. és tánc. A délután folyamán a szabadban legénységnek gulyásfőzés és bor-kiosztás. Este 1/2 óráig a úszó kaszinóban társas összejövetel és tánc reggelig.

— **A Braganzai herceg Temesvárott.** Temesvárról jelentik: Erődes vendég időzik tegnap óta városunkban. Ferenc József Braganzai herceg, cs. és kir. huszár hadnagy, a 7-ik Vilmos császár ezredéből. A Braganzai herceg jelenleg Nagyváradon van állomáson s így miután most a hetedik hadtesthez tartozik, Schwitzer Lajos lovag altábornagy, hadtestparancsnoknál tette tiszteletét a délelőtti folyamán, valamint Weisz altábornagnál, a kik a tisztelgést a délelőtti folyamán teljes díszben viszonzták. Braganza legfiatalabb hercege alig tizenhét éves. Ritka csinos sugar alakja van a gesztenyehajú hercegnek, a kinek alig pelyhedzik még az álla és csak kis bajuszka teszi még fessebbé a snájdig huszárhadnagyot. A herceg kíséretével holnap, pénteken délben hagyja el városunkat.

— **A vörös-kereszt egyesület sajtójának.** Gróf Csekonics Endre v. b. t. t. a „Torontál“ szerkesztőségéhez a következő megleghangu levelet intézte:

Igen tisztelt szerkesztőség!

A folyó évi május hó 17-én tartott ünnepélyes országos közgyűlésünk egyhangulag azon határozatot hozta, hogy némi viszonzásul azon valóban hathatós támogatásnak, melyben a hazafias sajtó magasztos célú intézményünket a múlt évben is részesíteni szives volt, annak legmelegebb köszönetét fejezi ki.

A midőn ezt tolmácsolni kedves kötelességemnek tekintem, legyen szabad emberbaráti egyesületünket további nagybecsült jóindulatába ajánlani s kérem egyuttal, hogy a múlt évi működésünkről szóló ide csatolt jelentést becses lapjában a lehetőség szerint ismertetni sziveskedjék. (Térszűke miatt csak holnap. A szerk.)

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1899. évi június hó 12-én.

Az elnök:

Gróf Csekonics Endre s. k.

v. b. t. t. tanácsos.

— **Halálozás.** Mint Verceczről jelentik, ott e napokban halt meg a Mayering-fele jóhírnevű leánynevelő-intézet volt tulajdonosnője Kútk a Mária k. a. életének 74 éves korában. Az elhunytat, ki nagyszámu derék nőt nevelt intézetében a hazának és társadalomnak, beláthatlan gyászoló közönség kísérte végső útjára.

— **A keresztiesi telepek sorsa.** Módosról írják lapunknak: Keresztiesi telepek községében annak idején a vallás- és közoktatási miniszter a vallásalapból minden telepesnek egy hold belsőség és egy hold szántóföldet adott váltságára. Természetes, hogy a község lakói ebből fen nem tarthatván magát, számos kérvényt intéztek mindenfelé, anélkül, hogy a szegény telepeken segítettek volna. Végre ők is oda fordultak, ahol egy jogos kérelmü ember sem kopogtatott még hiába, Rónay Jenő főispánhoz, a ki ezen ügyet is több ízben pártolólág terjesztette fel. Fáradozásának eredménye az lett, hogy a vallás- és közoktatási miniszter és a földművelési miniszterium között a tárgyalás megindult, hogy ezen birtok a vallásalapból a földművelési miniszteriumnak mint adassék át, kinek hatáskörébe esik a telepekről az erre megszavazott költségek keretén belül gondoskodni. E célból érkezett e mai napon Keresztiesi telepek községébe a helyszíni tárgyalás és becslés megejtése céljából a földművelési miniszter részéről Lovas tanácsos és Ferenczy a bábolnai uradalom jószágigazgatója. A vallás- és közoktatási miniszter részéről Tomanóczy tanácsos, Szüri tisztartó és Návay kasznár. Kívánjuk a módosi járásban e maroknyi bár, de egyetlen magyar községnek, hogy a tárgyalás eredménye is javukra üssön ki.

— **A városi villammü.** A számvevőség most állította össze a nagybecskereki villammü zárószámadatait, mely a következő érdekes számadatakat tartalmazza: A villammü kiadásai: Hivatalnokok 3658 frt, különfélék 683, nap-számbér 3699, tüzbiztosítás 256, javítások 7064, fűtőanyag 18989, irodai költség 502, szállítási díj 1161, tömítőanyag 153, lámpagyújtók 641, törülkö anyag, kamat 12383, olaj 1850, összesen 51236 frt. (Mindenütt a krajcárok elhagyásával.) A bevételek a következők: Áramfogyasztás 43340, árammérőkért 838, magánbe-rendezési anyagszámla 1450, felülvizsgálati díj 70, összesen 45699, a vesztőség tehát 5537 frt. A számadásokra legközelebb visszatérünk.

— **Eljegyzés.** Ifjabb Vutkovich Sándor dr. a pozsonyi jogakadémia tanára eljegyezte néhai Ritter Miksa gyártulaidonos leányát Zsófiát Berlinből. A jeles publicistát, ki egyszersmind a „Nyugatmagyarország“ fáradhatlan szerkesztője, szívből köszöntjük eljegyzése alkalmából.

— **Magyar internátus Hódmezővásárhelyen.** Hódmező Vásárhely th. város főispánja, a magyarosodás ügyét előmozdítandó, a kormányzatára bizott városi törvényhatóság területén olyan internátusok felállítását óhajtáná, melyben a nem magyar anyanyelvű, s hazánk édes nyelvét nem beszélő azon gyermekek volna, akik elhelyezhetők, a kik tovább tanulni vágnának, a mellett, hogy a magyar nyelvet is elsajátítsák. Torontál-vármegyében a derék gyertyamosiak voltak ez irányban a kezdeményezők, s Szegeden felállított internátusuk mintájára már több hasonló intézet létesült, valamennyi eredménnyel szolgálva a magyarság ügyét. Hódmező-Vásárhelyen csak ez után lenne felállítandó ilyen internátus. Felhívjuk tehát az érdeklődők és az illetékes körök figyelmét Hódmező Vásárhely főispánjának ezen tervére, ki állásánál fogva bizonyára a legmesszebb menő támogatásban fogja részesíteni mindazokat, a kik ilyen internátus létesítése tárgyában Hódmező Vásárhely városi hatóságával érintkezésbe lépnek.

— **A „Kerekpár Egylet“ szórakoztató h-lye.**

A „Nagybecskereki Kerekpár Egylet“nek a versenypálya területén felépített tekepályáján a tekézés serényen folyik, ezzel kapcsolatosan értesíti az elnökség a n. ö. közönséget, hogy a kedvezőtlen időjárás miatt a díjtekézés befejezése f. évi június hó 24-ére halasztott el. Egyuttal szivesen látja az egylet a közönséget ugy a díjtekézésre, mint a rendes tekézésre. Megjegyezzük, hogy a díjtekézésnél 3 dobásért az egyleti tagok 5 krt, idegenek 8 krt fizetnek, mely összeg a díjak beszerzésére fordítatik. A rendes tekézésnél az idegenek minden játszmaért összesen 10 krt fizetnek, a lawn-tennis használatáért a játszótársaság egyetemben óránként 10 krt fizet. Bakalovics, h. egyl. titkár.

— **„Nagy sikkasztás“ Verseczen.** A bécsi Reichswehr nem talál elég botrányt Ausztriában s ez okból Magyarországhoz, nevezetesen a délvidékhez fordul anyagért. Legújabbán azt írta magának a tisztelt bécsi újság, hogy a verseci közbiztonság kezelésénél szabálytalanságokat állapítottak meg. Az eddig konstatált hiány negyedmillió forintot tesz ki. A városi közigazgatás fejeit felfüggesztették és megindították ellenük a fegyelmi eljárást. A főispán a miniszterelnök hívására Budapestre utazott, hogy az ügyről referáljon. Ebből a hírből csak annyi igaz, hogy Pálffy főispán elutazott, de nem azért, hogy referáljon, hanem azért hogy fűrődjön, még pedig Stubnyabányára. Ugy látszik Bécsben beállott a — kánikula.

— **A „Dunántúli dalszövetség“ ünnepélye.** A dunántúli dalszövetség 1899. évi június hó 24. és 25. napjain Komáromban tartja évi rendes közgyűlését és negyedik dalünnepélyét. A szövetség választmány: Sárközy Aurél cs. és kir. kamarás, főispán szövetségi elnök, Konkoly-Thege Béla szövetségi alelnök, Hittrich József szövetségi titkárból áll.

— **Egy sajtópör vége.** Mint annak idején megirtuk, a pancsovai népbank, az ott megjelenő „Végvidék“ című hetilap ellen egy sértő cikk miatt sajtópert indított. Mint most Pancsováról jelentik, az ottani járásbírósnál e napokban megtartott tárgyalás alkalmával a két peres fél közt békés megegyezés jött létre. Nevezett lap szerkesztője ugyanis megígérte, hogy lapja legközelebbi számában elégtételt ad a népbanknak, minél fogva ez utóbbi panaszát visszavonta.

— **Harc a millióért.** Néhány év előtt elhunyt Temesvárot lovag Bersuder Lajos milliomas. Vagyona legnagyobb részét leánya és két fia örökölte. Legifjabb fia, Ottó, a múlt évben meghalt, miután kevéssel az előtt egy vagyon-talan polgárleányt vett nőül. A házasság nagyon boldogtalan volt és Bersuder Ottó válopert indított a felesége ellen. De meghalt, mielőtt a per befejezést nyert volna. Végrendeletében feleségét teljesen kitagadta és bátyját, Lajost, jelölte meg örökösül; arra az esetre azonban — a mi akkor már előrelátható volt — ha felesége gyermeket szül, gyermeke vagyonkezelőjéül és gyámjául. Együttal megszabta, hogy bátyja az egész vagyont, mely kerek számban egy millióra rug, — akkor is örökölje, ha a gyermek korán elhalna. Felesége még az ő életében egy leánynak adott életet. Bersuder Lajos most a végrendelet alapján követeli, hogy a gyermeket az ő gondozására bizzák, míg az árvaszék a törvény alapján kimondotta, hogy a gyermek az anyjánál, mint természetes és törvényes gyámjánál maradjon. E végzés ellen Bersuder Temesvár sz. kir. város közigazgatási bizottságához felebbezett, melynek gyámügyi felelősségi bizottsága tegnap egy szótöbbséggel akként határozott, hogy a gyermek az anyjánál maradjon. — Megjegyzendő, hogy az özvegy a maga és gyermeke részére a végrendelet értelmében 500 frt havi ellátást élvez. Az özvegy különben megtámadta a végrendeletet és ugyane perrel özvegyi jogát is érvényesítette, mely szerint az örökösödési kérdés eldöntéséig őt a vagyon jövedelme (mintegy 40.000 forint egy évre) feltétlenül megilleti. Ezen örökösödési per kimenetelét mindenütt nagy érdeklődéssel várják. D. K.

— **Himlőjárvány Apatinban.** A hivatalos községi orvosi jelentés szerint Apatinban a himlő járványosan fellépett. Eddig 3 himlős beteg van, köztük egy 36 éves férfi. A szükséges óvintézkedéseket megtették. Az emberek tömegesen sietnek az orvosokhoz beoltatás végett.

— **Egy tizennyolc éves öngyilkos.** Nagyváradról írják: Az ideges századvég sok okatlan és kicsinyes, gyáva motívumokon alapuló öngyilkossági esetei között akad olykor egy, a melyben akad némi igazság és az ember nem tudja az áldozatra oly hamar rádobni a lesújtó ítélet követ. Egy fiatal szinte gyerekember emelt tegnap magára fegyvert és elpusztította magát, mert nem tudta tovább nézni édes anyja nehéz sorsát és nem bírta elviselni a tudatot, hogy ő még nem képes édes anyjának segélyére lenni. Zavaros, kusza sorokban panasolja el tettének okát egy vérrrel tele fecskendezett papírlapon. Az öngyilkosságról a következőket írja tudósítónk: Az elmúlt éjjel az inspekciós rendőrtisztviselő Pataky Károly h. rendőrbiztos telefon szó hívta a Lakatos-utcai 211. sz. Turóczy Gyula tulajdonát képező házhoz, a hol egy öngyilkosság történt. A rendőrbiztos csakhamar megjelent a háznál, a melynek udvarán egy 18 éves ifju holtra meredt, félig ruhátlan testét találta. Kezében egy 9 mm. kaliberű Lankaster buldog revolvert tartott, a melyből egy töltény hiányzott. A sziv táján egy erős lösebb látszott, körül aludt vérrrel. Az akut halál főlegessé tette az orvosi segély igénybevitelét. Nyomozás után kiderült, hogy az illető neve Nagy Gyula 18 éves hely-nélküli asztalos inas. Bal kezében egy telivért ceruzával írott keskeny papírlapot tartott, a melyen hemzseggő helyesírási hibákkal írva a következő sorok voltak olvashatók:

Kedves anyám!

Tudatom, hogy életemnek végére jutottam, de nem nézhetem tovább anyám sorsát, mert nekem jobban fáj, mint anyámnak, igaz, hogy nem ezt érdemelte volna meg, lakásom Lakatos utca, tudassák Szabó Mihályt, a rendőrt, Isten vele. Anyám hűtlen fia

Gyula.

A levélből kitetszik, hogy az öngyilkost az édes anyja sorsa tette öngyilkossá. Már régebben hely nélkül lévén, édes anyja segélyére volt utalva, a ki maga is igen keservesen, nehéz dologból tartja fenn magát és miután nem tudott magának keresetet találni, semhogy továbbra is az édes anyját terhelje, megvált az életől. A fiú különben némileg könnyelmű, hanyag iráter és egy ízben már büntetve is volt, valószínűleg ezért nem tudott zöld ágra vergődni. Holttestét beszállították a közközházba, a hol a tegnapi nap folyamán felboncolták és eltakarították.

TÁVIRATOK.

Királyok találkozása.

Budapest, június 16. (A „Torontál“ ered. távirata.) Bécsből jelentik: Félhivatalos oldalról megcáfolják azt a hírt, mintha Ferenc József király e hó 20-án Vilmos német császárral és Luitpold régensherceggel találkoznék.

A kiegyezés.

Budapest, június 16. (A „Torontál“ ered. távirata.) A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délelőtti tárgyalta az Ausztriával való gazdasági rendezésről szóló törvényjavaslatot. A kormány részéről jelen voltak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi földm. miniszter és Hegedüs keresk. miniszter. Rosenberg Gyula előadó a javaslat elfogadását ajánlja. Batthyány Tivadar gróf pártolja a javaslatot, míg Endrey Gyula és Szinay Gyula pártállásuknál fogva ellenzik a javaslat elfogadását. Nagy hatással szólalt fel a javaslat mellett Láncezy Leó, ugyszintén Királyi Pál.

Végül Széll Kálmán kifejti a javaslat előnyeit, mire a bizottság a törvényjavaslatot elfogadta.

Uj bankfiokok Magyarországon.

Budapest, június 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Kaposvárról jelentik, a kereskedők körében mozgalom indult meg, hogy ott önálló bankfiók állítsák fel. Az osztr. m. bank üzletvezetőse arról értesítette a mozgalom vezetőit, hogy a fiókintézet felállítása a bankszabadalom végleges meghosszabbításának idejére van tervezve. Ugyanekkor fog minden valószínűség szerint a pancsovai bankfiók is felállítani.

Meglopott halott.

Budapest, június 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szabadkáról jelentik: A Korotnai esethez hasonló történet nálunk. Tegnap helyezték ravatalra bajsai Vojnits Gábornét. A halott újján hagytak egy értékes gyémánt gyűrűt, amely ma délelőtti rajta volt. Ma eltűnt, hogy ki és mikor lopta le a halott újjáról a gyűrűt, azt eddig nem sikerült megállapítani. Tegnap és ma nagyszámban voltak látogatók és valószínű, hogy ezek közül valaki huzta le egy alkalmas pillanatban.

A sertésorbánc.

Budapest, június 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pécsről jelentik: Nagy veszély fenyegeti gazdáinkat; ijesztően terjed ismét vármegyénkben a sertésorbánc. Legutóbb Ráczmecsken, Kisbicséren és Szilváson járványosan fellépett a sertésorbánc. A községeket a hatóság zár alá helyezte.

Budapesti gabonatózsdé.

Budapest, 1899. június 16.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára		
		frtől	frtüg		frtől	frtüg	
Bánsági	ó	76	9.35	9.45	80	9.80	9.95
Tiszavidéki	„	76	9.25	9.35	80	9.75	9.85
Pestvidéki	„	76	9.20	9.30	80	9.75	9.85
Bácskai	„	76	9.30	9.40	80	—	—
Rozs	ó						
„	elsőrendű		70—72		7.20		7.35
„	másodrendű		—		7.—		7.15
Árpa	„		60—62		6.15		6.35
„	takarmány		62—64		5.80		6.10
„	égetni való		64—66		6.50		7.—
„	sörfőzésre való		39—41		5.90		6.—
Zab	„		—		4.40		4.45
Tengeri új	bánsági		—		5.—		5.25
„	másnemű		—		—		—

Határidő-üzlet.

Budapest, június 16 (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában az árak 5 krral emelkedtek. Köttetett:

Rozs októberre	8 93—8 95
Buzs októberre	6 92—6 94
Zab októberre	5 64—5 66
Tengeri májusra	4 62—4 64
Uj tengeri	4 82—4 84
Repcse augusztusra	13 10—13 20

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1899. május hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.29.

Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.

Zombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 8.49, éjjel 10.29.

Zombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) délelőtt 10.45, este 6.27, éjjel 10.21.

Csősztelek felől: reggel 6.24, (csak minden kedden, pénteken és szombaton)

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:

Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.31.

Pancsova felé: reggel 8.02, este 6.20.

Alibunár és Zombolya felé: reggel 3.00, délután 4.31

Versecz felé: reggel 6.15, délután 4.31.

Zombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 5.05, délután 2.00, este 7.05.

Csősztelek felé: éjjel 2.50 (csak minden kedden, pénteken és szombaton.)

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:

Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

VASUT-ÜGY.

12406. III. sz. 1899.

Magy. kir. államvasutak.

Üzletvezetőse Szegeden.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Nagyikinda állomásán megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyitattik.

A bérlet 1899. évi december hó 1-én veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1902. évi november hó 30-ig.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Nagyikinda állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletére felirattal ellátott, borítékba zárt, lepecsételt, nemkülönböztetett okmányokkal felszerelt ajánlatok 1899. évi június hó 20-dikának déli 12 órájáig az alóírott üzletvezetőség általános osztályához (üzletvezetősegi palota I. emelet 23. ajtó.) személyesen, vagy a kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a vendéglő bérletre 200 azaz kétszáz forint készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1899. évi június hó 19-ének déli 12 óráig vagy személyesen leteendő, vagy a kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb utolsó és a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetettik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (I. em. 3. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miert is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat egész terjedelmükben magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

A fenti feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn tui beérkezett ajánlatok, továbbá oly ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szegeden, 1899. május havában.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

VASUT-ÜGYEK.

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak zágrábi szer-táránál az 1899. év folyamán összegyűlő mintegy 4000 kgrm. szénkéneget értékesíteni óhajtván, ennek eladása céljából nyilvános pályázat hirdet-tetik.

A szénkéneget átvétele és eltávolítása tekintében az alább idézett feltételek irányadók.

Az 1899. év december hó végéig össze-gyűlemlő szénkéneget az időközönként összegyűlő mennyiséghez képest felhívásunkra a zágrábi szertártól azonnal átveendő.

Az elszállításához szükséges hordókat minden egyes esetben vevő tartozik a zágrábi szertárba küldeni, megjegyeztetvén, hogy az üres hordók önkezelésben való ideszállítása csakis a máv. saját vonalaival fog eszközöltetni.

A megvett szénkéneget bérmentes szállítása csakis a máv. saját vonalaira köthető ki.

Azon esetre, ha a szénkéneget saját hordó-inkban kellene elszállítani, úgy vevő minden darab hordóért 1 frt 30 krt tartozik nekünk megfizetni.

Köteles vevő cég, ha a szénkéneget saját hordóiban szállíttatja, ezen hordókat felhívásunkra azonnal utnak indítani, valamint a szénkéneget vételárát posta útján a zágrábi gyűjtőpénztárunkba beszállítani.

A gyűjtőpénztár a vonatkozó nyugtát közvetlenül a zágrábi szertárba küldi meg, mely hivatalunk ennek alapján a szénkéneget saját vonalainkon önkezelésben vevő címére továbbítja.

Az 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlatok a m. kir. államvasut zágrábi üzlet-vezetőség I. osztályánál következő címmel „Ajánlat-szénkéneget megvételére“ 9684/99. számhoz 1899. év augusztus hó 10-ik napjának déli 12 órájáig benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Az ajánlattevő magára nézve is kötelezőnek elismeri az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122.291/96. szám alatt fennálló feltételeinket, melyeket aláírásával és 30 filléres bélyeggel ellátva okvetlenül ajánlatához csatolni tartozik.

Ezen feltételek nyomtatványtárunknál példányonként 30 fillérért megszerezhetők.

Bánatpénzképen a felajánlott egységár szerint kiszámított értékösszeg 5%-a készpénz-

ben vagy állami letételekre alkalmas értékpapi-rokban f. év augusztus hó 9-ik napjának déli 12 óráig a zágrábi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

A feltételektől eltérő, továbbá a pályázati határidőig be nem érkező vagy távirati uton beküldött, végre oly ajánlatok, melyekhez bánat-pénz nem tétetett le, az ajánlatok elbírálásánál figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlott ár számokkal és betűkkel olvashatóan kiteendő.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat ered-ményének eldöntéseig kötelezettségben marad, ezt tehát időközben vissza nem vonhatja.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja továbbá magának a jogot, hogy az ajánlatok közt, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson s hogy végre értékesítési célja elérésére másféle intézkedéseket is tehesen.

Zágráb, 1899. évi május hóban.

Az üzletvezetőség.

Hirdetések.

3652 ttkv. szám 1899.

535-1.1

Arveresi hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar királyi államkincstár végrehajtónak Miletáski Omer és Lyuba aracsi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 223 frt 40 kr. iránti végrehajtási ügyében a területén levő Aracs község határában fekvő 1822. sz. tjkvben A I. 851. hrsz. 573. öisz. ház és beltelek 431 frt kikiáltási árban 1899. évi július hó 14. nap-ján d. u. 3 órakor Aracs község házában árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adatni

Venni szándékozók tartoznak a kiki-áltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX t.-c. 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881 évi novem-ber hó 1-én kelt 3333. számú Igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapir-ban a kiküldött kezéhez letenni, vagy

neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elis nervényt át-szolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az első árverésjogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kér-vény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró, t. k. irattárában és Aracs község előjáró-ságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál, 1899. évi április hó 11-ik napján.

Szabó,

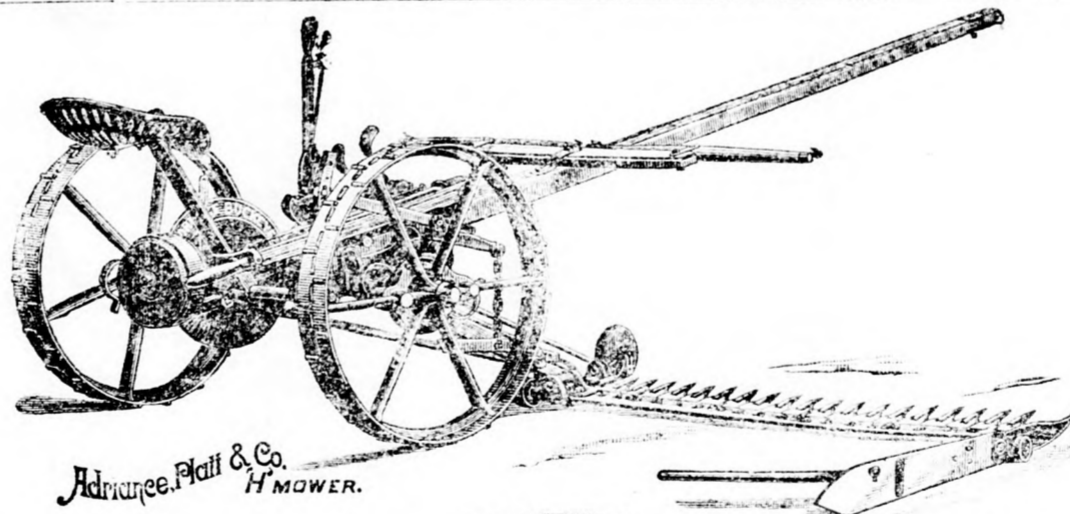
kir. aljárásbíró.

Tavaszi kabátok leányok és hölgyeknek a legna-gyobb választékban, a leg-olesőbbtől a legfinomab-big Kovács Gedeonnál Nagy-Becskereken.

273 b - x.20

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének Fiókraktára Nagybecskerek, Bégapart.

Az
Adriance Platt & Co.
Poughkeepsie, New-York,
amerikai gépgyárosok
magyarországi vezérképviselői

Adriance Platt & Co. H MOWER.

fűkaszaló,
marokrakó,
kévekötő
aratógépekben.

Hogy az elszállításoknál fennakadás ne történjék, kérjük a megrendeléseket már most a Torontálmezei Gazdasági Egyesülethez Nagybecskerek címezve megtenni.

504 b - 20.5

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalban.